

SZLOVENSKE NOVINE

WINDISH NEWS

VOL. XIII LETNITECSÁJ

BETHLEHEM, PA.—PITTSBURGH, PA. JULIUSA 3, 1929

No. 23

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 25, 1919, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA., UNDER THE ACT MARCH 3, 1879.

FUNDAMENT EVANG. VOGRSZKE NOUVE CÉRKVI.

Vnedelo, juniusa 30-ga dneva, je bio dolidjani vogrske evangeličanske vu zidanji sotojče nové cérkvi fundamentalni kamen. Fárnice té gmajne sze ob desztoj vori vu szlovenskoy cérkvi príli vkupe na bozo szlúzbo, stera je z szlovenskym gmajnari vkupe bila držasána.

Pri etoj szlúzbi sze najobrúvni Leipenszberger nemske ev. cérkvi farar držasli szren nadigre vajouco lejpo predgo vu sterou soz troustali gmajnare nové vogrske farar, naje sze od toga ne preszrásto eši jih je mali' serieg i veliko placšilo sze vseň na szebe; naje szamo gájijo med szemom vkuipdzsánye, ednoraznejne ino nai jih vsgzidru vu Bougá vúpavan vodi vu delaj nyihovu.

Z cérkvi sza dvej gmajni vikupno sle na nouve cérkvi mesz-

to. Lejpi dugi réd jih je bio. Nájnaprej pod voditelstvom dluhovnikov deca, potom mladencí i naslejdnye gorisareni.

Ná cérkvenom fundamentum sze najobrúvni Rev. Pottschacher vogrske gmajne farar pravili molitve i esteli pripravne bibličeske recsi, potom sze Rev. Dr E. A. Stieger szlov. farar pravili takso predgo, stera je vysako szren nadigra, nájme gda sza nam pred oesi posztvali ono kastigo, stera je vu grob szilhola nesrezceno domovino naso. Potom sze z viszko plavajoucimi recsim blagoslovili kamen. Gda sza po Pottschacher g farar goripresteli, vu kamen polozeno pismozno ino sze je Horváth István gondruk vu kamen polozeni, sze kejparje vzdli pred glazojno kamien i vnozino.

Krszti vu evang.

szlovenskoy cérkvi.

Preminoucso nedelo sze vu evangelicanskoy szlovenskoy cérkvi trije krszti bili, kakti:

Bohár Zsófije málo csér sze Kurony Ádám i nyihova tūvárisica držasli pri krszti: Mária krsztenica je OLGA imé dobila.

Vorós Károly i nyihova tūvárisica, Kuplen Cilike máloga színeka kije na VILMOS imé krsztenica, sze Pécsék Ferenc i nyihova tūvárisica Banko Irma prineszli na krszti.

Hrváth Józsefa i nyihova tūvárisica színeka JÓZSEFA, sze po Kercsmár József, z szvojov tūvárisicou, Pintarics Máriyov držasli na krszteni vodou.

Boug blagoslovio eto deco, naj sztarisom svojim na veszeljé, krsztnim roditeliam pa na gizdosz rásztele gori i zadobijo készno sztarosz mirovnoga zásztaka szvojega.

Sto bi vzeo vu

szkrb trouje sziro- tinszke decé?

Pokojne Császár Anne, ki je prisla z Szlávovce, trouje decé evangelicanskou misiou vu szkrb scé vodati k evangelicanskoy szlovenskoy familií. Deca sze szledēce sztarosz: Nájmájise, (pojeb) 1 lejt sztar; szrednje, (deklina) 5 lejt sztar; i najsztar, (pojeb) 7 lejt sztar.

Gvantane missio dá. Za szkrb i sztrosk sze \$4-5 pláces od ednoga poednom na keden. Ki bi privolen bio tu devo prejkství, sze naj kak nájprve glászi vu evang. szlovenskem farofi.

Száma zsenzka je z nenabitov revolvov \$14,000 porobil.

Preminoucso pétek je vu Topeka (Kansas), edna száma zsenzka gorsztávila dvä moska, kí sza na automobile \$14,000 pejnez pelata z ednoga banka, steri pejnezi sza na delavocu pláesco bili odlocceni. Zsenzka je góri na masin sztoupoli i pritlizno la je moska, ka szta jo mogla na sest kuldov dale pelati. Tam naje je pojneze vklrajzela i notri vu eden hram je sá i na zády neme konci hrama nyima prejsla pred osem. Tecsász, ka szta je sztoupoli z policejí nazájprisa, naje je zse niti szlejda nej bilou. Krszacsák i nikse falate gvatna sza najsli tam táliesenec i edno revolv, vu sterou je niti ednoga galombisa nej bilou. Gda je od moskov pejneze vklraj jemala, sza je eden roubesc krsztsála na obráz, naje jo nemreta viditi kakas je. Tali szta szpomalna, ka je 25-27 lejt mogla bitti sztara.

Nouvo gorinájdjeni léd na Júzsnom vrteli.

Richard E. Byrd hiresen amerikanskli eslovek ki je,—ak szaou Szlovenske Novine písza, —na júzsnom vrteli zemlji, naj tam goriposse takso zemlou, stero je do etimao escse niscej nej moglo doszegnoti. Zdaj je prisao glász odnyega, ka je naje sao edno veliko (escse do etimao nej znano) krajino. Ona zemla, stero velikost je okuli 25,000 square mílov, je zlémom zakrita. Ime nye je Byrd dao: MARIE BYRD, na szpoumenek i postuvane matére szvojove.

Tou zemlou je Byrd vu amerikanskogu národa imeni za am-

OPERÁCJA NA HAJOUVI.

Na S. S. Corvus hajouvi, steri hajouvi je po velikom mori proti Los Angelesi držasou, je eden matróv vu szlezkom eszvy nágle tesko obetezso. Ar sza od szilhle zemlé escse na 7 dni houba, i ár je na hajouvi doktori nej bilou, je kapitan na rádio z druhimi hajouvi sztoupo vu zvá i voj je najsao, ka náj bliže to donesi hajouvi na sterom doktor jeszte, je S.S. Noorderdyk. Tali

szo betézsno matréza na ov ha-
jouvi odpelati i miádi 23 lejt sztar
doktor ga je z prouzim nozson
operejrao, ár je nej meo doktor-
szke skéri z szemom.

Z Hollandskym Whiskyjom
nyemi je mazio rejzano rano i
szemom matréza je brezi szpaný
mivrovno tro operáciu, naj szam-
o vu zátki osztáne.

Operácia sze je popolnomu
poszreszla i gda sza matróza na
szilhle zemľou vu spíatl pripelali,
doktorje sze szpomalna, ka de za
krátko vrejmen sze lehko nazá-
vu svzoje delo sou.

Na koj csloveka pijanoszti nadigne.

Vu New York je eden Michael Smarhouk iméa cslovek,—
kak je tou zse nyegova sega bila
pijani prisao domou. Domu ga
je bogne zmena nej z nájpríejnej
síci recamí prijala gor; na stereo
szi je on miszlo, ka de najbougso
síci nazájodile nadale pit i je zse
tudi sou vóz hramu.

Zsene sze je zanyim napoutila.
Ali Smarhouka, kí je eden 300
funтов zsmeten cslovek, je tou
natielovo razdrázdzsilo, ka je zse
no gorizrászo notri jo neso, zvá-
zo jo je i na szto dja. Potom pri-
neszé edno zsgo i zacsne zsenine
nogé vkrászagat.

Na jocs i kries zsené sze je
nyividia mála hesi gorizbídila i po
pomousze je bejzsa. Tecsász, ka
je policaj prisao je divyi cslovek
globoko notrizsagzo zsenine
nogé Vu spitali jo vráctajo. Mo-
zsa na hladnom májo i birovia-
ja de mejla delo zsyim za tou
neszmileno esinyenye.

PIKNIK EVANG. VOGRSZKE GMAJNE.

Preminoucso, a včetnje učenjaz-
ka gmajna vu Szvétova Ivana
gmajnskou parki lejpi piknik
držasla, steri je kak nadaljáv-
nyi kamen poszveszívanya szil-
zso ino z banketom sze je zacmo
steri je za 120 lidi bio pripráv-
leni.

Poredné lidi je bilou navzou-
cesi na tom pikniku, tak vogrouk
kak szlovensov, ali tá falinga je
bila, ka szo nej dobre pítviny me-
li i tak szo doszta menye haszka-
napravili, kab si tou dobroj
pítviny mogoucsei bili.

ZLÜBÉNZOSZTI SZTA SLA VU SZMRT.

Vu Yorki Pa., sza Genevive
Mummert 15 lejt sztara deklisia-
ka i Leon Arenz 21 lejt sztar
mládi decsko z naprej szkonkou-
nen volou vu szmrt sza. Obá
dvá sza nyidva z szmrtimi rama-
mi presztrelijenya najsli. Pojeb
je tak mru, deklina je pár vör-
ziszveja po sztrejveny.

Dekline ocsa právi, ka je znao
za nyidva lubénzosz, ali tou
nemre znati ka nyidva je na tou
színejne nadignolo.

Lejpo zdávanye vu ev. szlovenskoy cérkvi.

Preminocso kedon je bilou vu
New Yorki edno mocno box
bojivanye med nemskim George
Schmelling-om i med szpanolskym
Paulinom Uzedum-om. Schmelling je szvojego nasz-
prountnika z velikov visoszjov
dolibladao i zdaj de sze escse vu
etom leti pá z Sharkeyom mero
vkupe i steri z toga bojivanye
kak oblánik pride vóz, tiszt i de
meszto Tuney-ja, —ki je z toga
dolizahválo, —szvejt zsmetnoga
box bojivanyo bojnik.

Nej szamo Amerike sportalüb-
no lüdszto, nego cejli szvejt
szelno csáka, sto dobi tou korou-
no, stera je do etimao ameri-
kanski vítezov gláve kincsala.

Veliki Piknik Ev.

Szlovenske Cérkvi.

Jako veliki tao bethlehemski
szlovensov sze zse duse vrejmen
trno priprávila na juliusa 4-toga
dnéva vu Szv. Ivana fárom par-
ki držasli veliki szlovenski pik-
nik.

Dobre známo, ka na vzsak
piknik vszí nemremo pridi. Záto
nasz jeszte doszta szlovensov
kak nikaki na ednoga, drugi na ovoga
pridejo. Ali forth of July-ja pik-
nik je vysako leto taks, ka z to-
ga szamo ono majó segou faliti,
kak beteg, ali drugo neodvrnoue
pripetjé zadrszi vu doumu nyihov-
om.

Tou znávi szlovenski mla-
denci, z ednov taksov novinov
esákoj, szlovensko lüdszto,
kakso szmo escse do etimao na
piknikaj nej mely segou vidi.

Z velikimi sztroskami sze
poszkrbeli za edno nouve fajte
spito, stera po etomto na vzsak
kom pikniku bode i tou spilo nedo
szamo oni spiali nego vzsak
cslovek tak velik, kak mali, tak
sztari, kak mládi litsno razveszel-
javyane nájde vuny.

ZACSÉTEK PIKNIKA OB
I VÖRI.
NOTRISZTEPLEJNYE SZA-
MO

NAJSLI SZO ZGÜBLE- NE EROPLÁNCE.

Kak tou estitelje Szlovenszki
Novin znájo stírje szpanolski
batrivi lüdj sze z ednim ero-
plánom z szvojego országa vu
Ameriko steli leteti. Ali na mour-
ji sze zgübili i eden cejli ke-
den szo jih vsej znameniejedi
národov hajouje iszkal, brez-
toga, ka bi nim do szlejda mog-
li pridi.

Gda sze je zse szkoro vsze vü-
panye razkádilo, te je najsao
eden englishi hajou i gori je
vzeo.

Veszély je nej szamo med
nájdenimi lüdmil bilou veliko,
nego cejli Spanyolszki ország, z
královi nákváre nemre határa
napraviti radoszti szvoj.

Tüli cejli szvejt sze raduje,
ka szo znanosz, ete batriven
potreditele zsfve i vu dobrom
zdrávji znova gorinajsi.

Vjeszén sze szkázse vö, sto bode szvejt box bojnik.

Preminoc kedon je bilou vu
New Yorki edno mocno box
bojivanye med nemskim George
Schmelling-om i med szpanolskym
Paulinom Uzedum-om. Schmelling je szvojego nasz-
prountnika z velikov visoszjov
dolibladao i zdaj de sze escse vu
etom leti pá z Sharkeyom mero
vkupe i steri z toga bojivanye
kak oblánik pride vóz, tiszt i de
meszto Tuney-ja, —ki je z toga
dolizahválo, —szvejt zsmetnoga
box bojivanyo bojnik.

Nej szamo Amerike sportalüb-
no lüdszto, nego cejli szvejt
szelno csáka, sto dobi tou korou-
no, stera je do etimao ameri-
kanski vítezov gláve kincsala.

4th of July

Združsene Drzsesle Szeverne Amerike vech ve-
like znamenitosz národní svetkov májio; ali med
vsznejni tejmi na nájprvnu meszti sztoj Juliusa
strí den, ár te dén znamenito etoga velikoga ná-
roda, szemre záležitost, szamosztojnosz i sztinszki bláj-
zseni zsítek.

Pred 1776 tom letom je Amerika pod English-
koga országa oblasti szilhla. Englishi kraje je
bio kraje Amerike tudi. Englishi orszacske gyü-
lej je rédo zákoné za Ameriko tudi. Englishi or-
szág je pobérao porcio o Amerikanszko szemre
z Amerikanskli mládenco. La je dobrá, znamenito
i velike vrejmoszto bilou, vszou tou je vu Eng-
glishkoga országa nezadovolen zsaloudiec moglo
pripráti.

Nej esido záto, eši je amerikanskzo lüdszto
vu velikoj nezadovolnosz zsvile i gda je zado-
volnosz kúpia sztirja grátfala sze je na edno
prevces združsene cínejne odloccuso. Zacsnele sze
prepuszavat szilhodessine dñeke pune rousze
Vsza amerikanskza dusa je esütila, ka tou zse
dusek tak nemre osztáti, ka more nikse preobnej-
nye pridi, stero, eši de bár vnoho krvnoga áldova
pobéralo, da z prisesztnoga národa volo tou trno
vrejmeno.

Voditelni lüdj etoga národa sze za toga volo

tanácole držasli i szkonkali sza, szo prouti po-
szávijo englishiskoj zgrabillosz i vózskricstjo od-
visnosz i szilhodessino etoga národa.

Prebíválszto je kak eden cslovek knym
sztoupolo i vu 1776 tom leti, juliusa 4ga dnéva sze
vózskricstjo, ka je Amerika szamosztojna i nepoz-
na na dale englishiske oblasti Ober sebe.

Ka je toho voláno róvano na teliko szvadilo,
kak da bi nyim prero szpiali vu ocs, jake lehko za-
razmimo. Dúga i krávna bojna je prisao potom vu
sterou bojni je vnuo jezérje aljamerikanskli mos-
koy prelejalo kry szvoj. Ali ka je tá kry nej bila
nehasznovito prelejána, tou dnesz dén szé nej szam-
o msozobudne Amerike prebíválszto esüti, nego
cejli szvejt z britkov nevossenzoszjov gléda na
cejloga szvejtja nájboratejsi i nájblájszenejsi or-
szág: na ZARÚZSENE DRZSÉLE SZEVERNE
AMERIKE.

Rikanskzo zemlou dolu zaszta-
to. Vu vezdasznyi vrejmeni sztis-
tia krajina nema hasznovitne zna-
menitosz, ali sto zná, eši je szlo-
venszko zemlou záležitost, szo je

szemre záležitost, szo je drágo nena-
právi.

“Bozsi Moderni Vuesenfice.” Té
organizáciéje kotrigje tou vörjejo
i vadlújjejo, ka nikaksemi betégi
nej trbej doktor, nego csakali
beteg sze vu moreso vörri szam
od szére more zvrcisiti.

Marie Schabelitz deklina szta-
risze sze tudi vörvali vu toj organi-
zaciéje i gda sze je ona med
zmejnou znikim vrejzala, szo je
nej pokázali doktor, nego csakali
szo, ka rana száma od szére za-
cejli. Ali kry sze nyej je ocsem-
ri i mrejti je mogla od táksegé
betega stero bi doktor brez

Tou zemlou je Byrd vu ameri-
kanskogu národa imeni za ame-

rikanskzo zemlou dolu zaszta-
to. Izsánecseve zavrásco.

SZLOVENSKE NOVINE

720 EAST 4th STREET, Phone 4912 BETHLEHEM, PA.
 SZHÁJA VSZÁKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY
 Editors: Kálmán Banko & Stephen Banko, Reditela
 Business Manager, Louis J. Bugel
 NAPREJPLÁCSATI CEJNA SUBSCRIPTION RATES
 Na edno leto \$1.50 For one year \$1.50
 Vu Euro 3.00 To Europe 3.00

Amerika i Domovine- Lübéznoszt.

Mali sticek sze na onoj krajin zdrisiava najraj, na steroj ga je matoftica zlegla i gorizhranila. Závec, pokécs ga káksi nepriatelia nepresene, ali nepripravi, vu tiszt grm hodi szpit, vu steroj je najobjavim ziskta szvetlosco zavidlo. Vszak sztvár tisztok okrigimo drzsi za szvoj dom, vu steroj szi závisza potrebszane nájezsi gorsijsce.

Tak je cseleok tidi; szvoj rojzatno zemlou szi racsuna za lsztinsko domovino, stero, maj ga sors bár vrzse kamakoli, maj ga szikra pot... — prezsen... — p... vu kakoli dalecino, nígda nemre pozabiti.

I tou je zeszista náturno cstejne, stero cseleok zve vu tisztom vremjeni zacsna cscitili, gda esese tak miszli, ka ete szvejt nezstoji zdriogga, kak z nyegova mesza i tisztaga mesza voncsokrime.

All tak velike domovine hibeznoszt vejm, da ni ednoga naroda korige neesutijo vuszebi, z tak cisztov prikapesoszti.

Ka Naj Mlájsi Cstéjo...

Arabiánus i nyegov kony.

Vu davninyem vremjeni je bio eden veliki i jako sztralvi narod, stero szo tak zvali: törzski narod.

Törzski ország je vu tisztom vremjeni prevees zmosen bio, szkoro poljöho Európe soz törki lásdi. Batirivo i bojnsko ludszto szo bili. Szkoro je nej bilo vremjeni, vu steroj bi on brez bojne zisvili.

Meli szo vu bojni dobre i sztralvi voje, pred sterini je vszak prouszti cseleok trepesto. Té voje szo tak zvali: Aga. Z ednou etaksim sztrahovitaini agam sze je zgoudilo eto szledése pripjeté:

Aga je prevees bogati bio. Meo, je zlata, szrebra telko, ka nyemi je nit racsuna nej znao. Ednouk je vid pri ednom arabiánus ednog lejposta konya i vu pogodbo je sztoupo zsanym, naj-ga doliküpi. Arabiánus je tidi porendi pámeli meo, záto je za konya veliko summo prosto, ár je znao, ka aga lehko pláca.

\$3,000 nyemi je vecno konya i ztoga je nit pennyja nej steo brzne med rébra i znova je je

dalecs odzajai nihao. Tak jo slo otou od gojdne, do vescera.

Agovi szoldákoy konyi sze zse mulo nej tisz obvacasa del velike tridave, záto ár szo vidili, ka arabiánusa zgrabit nemrejo, sze sze nezaj domon povorni.

Szamo na tréti den szo prisid domou i glászijo agi, ka je arabiánus vu mikuso formo nej mogoucze zgrabit. Aga szi je miszlo; eti tak, te je tiszt kony donok né drigi, vredjen je \$3,000. Ali ha haszsa, eti dzaj zse nega konya i pejnezi szo nyemi tidi vesznoti.

Na drugi den vrojdomo rano sze

aga na tou prebudi gori, ka sze niksi kony zbereva pod oknom nyegovim. Vô sza zgledne i vide je, ka sze arabiánus noszi tam kony eszi, pa tâ. Arabiánus je tidi napmat vze ago, i dzirven pred olkou sze nesz i pravi agi:

No milosztni gospzond, konya szte za dragogo csesimai. Ali zdaj vejm, da zse znáte, eti je vredjen tej pejnezi, ali nej. Ka vam trbo? Jeli vam pejneze dan nazáj, ali na konya scséte meti.

Aga je tak veszli grato na tou

ka je taki esce \$100 dan tomi postenomi arabiánusi, od steroga

pa je sze miszlo, ka je hidobonyák i beszeti ga je steo dati.

Arabiánus je zahvalo té leipi semk, tam je nihao kony i odsido je.

Aga je po tona konya nateliko

polubo, ka nyemi je edno i mramor kamma zozdano stalо dao napravili.

KA NOUVOGA VU SZTÁROM KRÁJI?

Z MURAVÍDEKA CSTEÓMO:

Luthár József szebecborszki ri... sze-zezávajonsi sze na be... szovj... dolizlavaj... z té cseszti i meszlo nyi szo Celc... tisztvan posztyavlem na tou mesz... te.

TOCSA JE BILA juniusa 10-ga vu Otoce, Sztyanáci i v Krizevci. Nej je poszpolena sla, nego 100-100 metrov je vónyvala. Vu dvoma primá veszni-cama je kuszta sla, v Krizevci drobenja. Po toci je povonden tidi prisla, stero je namejszta predige zemle cseleok.

Ete domovno-lübéznoszt sze szakzse vó na vszak náronen szétek országa etoga; ali nájbole na szlobodscsine porodjený szpoumenek, ne 4-ti julius. Zse naprej sze nam radije szré, eti szi na tou miszlimo, kak sz Amerikanszko naroda tak velka, kak mila, tak sztara, kak milada vszaka koriga veszleti zná lubéznoj domovini szvojoi na 4-aga juliusa náronen szvétek.

VU FOKOVCI szo ogenygaszli leipi majalis drzsal i vu z... nouve opredje Lippa Vince-ja ostarie híszai, na steri majalis sze ogeny gaszlii vsze szvoje prijete pouzval.

Lippa Vinceja ostaria je na prvejse Grosz Hermana ostariaje meszti.

HÁBAJMO SZE OD TRACHOME.

Trachoma je eden boléci beteg na ocsú, steri, eti ga vu prívom vremjeni ne zacsnemo vráesi, nasz vu popolno szleposzt prinesze.

Ár ete sztralvi beteg zse vu Zdržišeni Drzselaj tidi moesen fundamentum mal, záto je Public Health Service edno vesenyé da vó lúdszti, z steroga zdrzsánym aze lehko obráni nezgovorna beteg etoga. Tot vesenyé je szledéce;

Drszi sze vu dobron zdrávji. Vzsvaj zadossza friskoga zraka (lufa) i szunca szvetlosz so. Szpi i delaj pri odprejti ouknaj Nenúcaj koščo briszacse. Pazi na tou, naj poszouda, vu steroj sze mujvas, je csiszta. Neszpi i táksimi personumi, ki zavrcje ocsí májó i nentica tiszte posztele, vu steroj je etaks personum szpála. Nedeni naszse gvatna taksii lüdi, ki nemajo zdravi ocsí. Betezni ocsí lüdi roul-ecke i drugi gvat pri pranyej vszigidzr vószkohaj. Opominaj

belezsni ocsí lüdi, maj doktor-szake tanasec nícajo.

Trachoma je prevees tesko pol... polno zavrcsi, ali lehko jo prezstávi eti sze vu prívom vrejmeni zacane vrászit.

Znouva divjácsine vremenj pride.

Vilhalmur Stefansson ameri-

GORI POZVÁNYE!

Pivo Szlovenszko Bratovsne Pomáhajocse Društvo vu Ameriki. Matorno Društvo 321 Packer Avenue, South Bethlehem, Pa.

"Imenovanio Društvo szpedzdravljonym goripozové vsze vu Zdržišeni Drzselaj prelivacose, Szlovenezke Brate, ino Szesztre sieri esce na szilaszo vu eto Društvo, na sze zdrisi vu eto náj veske, náj sztareza ino náj bole nocno szlovenezko Društvo, stero vu potrebljeni vremjeni sze korige pouleg Društva Regul ponleg náj bogsegá reda ino diuse vězajti vó obszilisza Stere, etoga društva korige náj bole lejko poszvedocijo Stere sze v-szigidzr redno bilo vu potrebljeni vremjeni vó-obszilisze eti sze društva na prej szpisanim rugulam zadoszia v-csinole da nemre bidli med 1,200 Kotrigami niti edne, ka bi mogli tom društvo sodziti ka je ton nej edno dobro ino brat brata pomáhajocse Društvo.

Zato zdaj znova je tou društvo zvolilo ka vu eti szpisanu dnéj vori odpre dveri pred doszim szlovenskim bratam ino szesztram, steri sze esce nej vu tom velkem društvi, maj sze ne krovijo eden drugotaj da vnevolo szpadnejo, ka zakaj sze nej vu društvi, nego zlaj je vremjen, ka vszaki dobrega nakanejno ces, ali mati z szvojov familiój na sze voga velikoga društva zásztavo sztu... mo vu tere serig, steri serig je zse vnu krát pokázao, ka znameno edno dobro društvo ár isztina ka eti nej je potrebljno tikse nam tolmacsitsi vu náj bogsem sztáliszi sztofészni bratam ino szesztram; ali potrebljno je onim kif vu teski dnéjaj zisive ino za párl dolárov na leto sze lejko pri ednom velkom društvi korige ár níse naprej vrednoszt je beteg ino nevola pocerala i te dobro gda jeszte edna dobra mati kama sze obrnémo i tou je szlovenezko društvo vu Ameriki.

Eto društvo má vu zdajnyem vremjeni 6 vejk stere sze vu szledeszi vászaj. Ivecja, Palmerston, Pa. 2, Pittsburg Pa. 3, Bridgeport Coni, 4, New Brunswick, N. J. 5, Steelton Pa. 16, Allentown, Pa.

Vu szje tej imenovaní vászaj Društvo má rédne cseszni pri vejkaj eti stoj nakanu vu eto društvo sztu... na sze pri vejkaj szekvári zglaši ino dobij rédne informacijsi od društva sztaneyna ino pri materom društvi pa vu društva ofice eti stoj sscsé vélke prezvezsenyé meti náj pride gori ino de rédno vó obsziliszeni vu vsezem zse lejny.

Ese ednok vász opominam, ka od 16 lejt sztaroszti do 45 lejt moskoga, ali szenszkiha szpola sze lejko korige k tomu društvi kakso koli vadluvanya sze zvui toga društva má "mladézni razréz," stoy tidi vu dalszom sztáliszi eto korige gori zomejo eti jo dejte zse 2 leti zadoblo ino je nej prej sztar 16 lejt; tidi nega vadluvanya vó-temánya sze gori v zeme vu dritua mladézni razréz serv. Doli püsszesmotsz od juniusa 1-ja do septembra 1-ja. Szem osztánemo szpazdravljonym v szem szlovenskim bratam ino szesztram vu Ameriki vu društva iméni.

S. A. STRAUSS

STEPHEN PERSA

Pred szednik...

Pred szekritár...

321 Packer Avenue,
Bethlehem, Pa.

Csi vam trbej ÁGENTA, ki szamo PRAVICO POVEJ: poisite gori STEVE GAZDA.

Csi scséte szekulzjratí HRAM, POHÍSTVO, ali AUTOMOBIL, pridte k STEVE GAZDI! Nase speciale vrednoszt na ete keden zaodati sze:

1. Hayes Str. pouleg Sixth Str. polojno dupliske zidíne, 6 hizs i padlás, vroucse vodé toplovcsa, nouve fajte bejli szink, koupanca i vsze potrebcsine \$6,000.

2. Fifth St., blizu Edward St. polojno dupliske zidíne, 8 hizs, padlás, koupanca, elektrik, sewer i gas \$5,550.

3. Za trstvo hramma E. 4th St. blizu pri Buchanan St. polojno dupliske zidíne zevszem potrebcsinami 9 hizs, \$9,300

HRAMI I FARME NAVSZEKRAJE. POISCSITE OBPRIVIM NÁSZ GORI.

STEVE GAZDA, lasztnik.

GAZDA REALTY CO.

746 E. 4th Street. Bethlehem, Pa. Phone 227-M.

János Vitéz

Pisza: Petőfi Sándor; Poszlo vencso: Polgár Sándor.

Nazaj priidouci, z fiúskov ednouk szvill,
Uriáške prinym szo sze posztavili.
"Notri deesski, eti fájni ftičsi gyéjo!"
Prívi János, oni pa notri videréj.

Zdaj to zacsnolo sze cifrassz je delo;
Nájvecs compernic je taki vóletelo,
Tak louszkoj odtla té sztare trlice,
Ali da je zobsztom, nemvejo jih nájditi.

Uriáške medtejm nej szo poesivali,
Edno za oyov szo vrouku je primali,
Tak louszkoj odtla té sztare trlice,
Da sze razléncojio, rávnok, kak gibile.

Náj znamenitejse tou je vu tom deli,
Ka, kak edno-edno odtla szo szegrel,
Tak je kmita vszigidar ménna-ménna bila,
I za krútko vrejmen zesiszta sze je szkrila.

Szunce te zse szkoro gori je na nébi,
Gda rávno ta szlejdnya baba je na rédi . . .
Koga szpoza János, gda tui zanyou cila?
Iuske macsia prekleta je bila.

"Ali—kriesi János,—tou li nyág na méne,"
I zroukuriáša babo vópotégnie.
Prokletna nyemi szo zrouk je poskálila,
Uccu! bezs, ino dalecs sze je bila.

"Vnyémok pokolejnyi, zbroni li sze za nyouw!"
Kriesi uriáši János zmocsnov recsjou.
Taki bouga ete za bábov je szégno
Ino je vu zrák dalecs goriszto.

Zvúma vu határi tak szo najssi mrtvo
Vu Jánosa vészi compernico szlejdnyo.
I ár vu húdonbi nej bilou nyej pára,
Ober nyé ni vrana nej práva je "kvár"—a.

Temnosszit ország je z csiszta razvédro sze,
Meszto knice szája szvetlo tam zse szunce.
János zdaj veliki ogeny je podézszo,
I meklé compernic na pépél je szézszo.

Szlobond vzeme János zdaj od szvojí lüdi,
Znova opomina na vörnoszat je tudi.
Eti obecsoj, idejo na lejo.
János pa na právo no gé szi je dejvo.

—XXII—

János vitéz dale vandra zdaj po szvejti
Vecs vu szrei nyemi szaloszt szem nenejti,
Ár tou nej je szaloszt, ka on te je csúto,
Gda pogléd na prszsi, na rouzso je púzsto.

Rouzsa, stera zgroba Iuske je rászla,
Blájszeno csüstejnye nyemi je prineszla.
Gdakoli v lepoto nyé sze je zagléd,
Szladtko je obesztó, csúdno je zavidó.

Tak je, klukao ednouk. Zahája sze szunce,
Na erdéce fárba nébe szvetlo lice.
Potom pa tui zsarja tudi je minoula,
Ár mejszeca blejdoszt szvezet je obinoula.

János escse ide, gda je mejszec zajso,
Vu kmici ned niksi vrsájai sze najsao;
Hejnya, nagne glavou na edno vrsino,
Da od trüdave bi vnoči szi pocsino.

Zaszpí i nevej, ka gde na noues je oszto,
Tou rávno mrtvecov da bilou je meszto.
Sztári brútiv je bio; na grobaj sze kázse,
Ka vrejmena tekáj zse dugó je lízse.

Ali, gda polhouci vörá je vdárla,
Na ednouk szo vráta grobow sze oudprila,
I zsnijy v bejli prtáj szo blejde szküsnyáve
Zdignole sze, bíle gihne szo posztáve.
Dale priseszni keden.)

BOUG DÁJ DECA!

Vütre mo eden veliki i veszély
Szávatek szvetilli. Ví tak dobro
znáte, zakaj szvetimo 4th of July, od toga vam niti nescsem
gúesati. Ali eden tanács vam
dam, toga szo drzste, ár de vam
na haszsek. Nespilajte sze; niti
neprimate vu rouke nikse ex-
plodérájouce spile ár je od tük-
segá sze doszta decé mrlou, ali
roumar pouzstalo.

KNIGE

POPRÁVLAMO I ZVÉZSEMO

ZATO CSI MÁTE KNIGE, NA STERI SZO SZE TÁBLE RAZTRGALE; CSI BI SZE KAKSE LEJKO CSENÝE STELI ORARVATI I NA DUGSA LEJTA TÁ DJÁTI: POISCSI TE NASZ GORI, MÍ VAM TAK SZTÁRE KNIGE, KAK NOUVE, LEPOU NOTRIZVÉZSEMO.

Z-NASIM DELOM TE ZADOVOLNI INO MO VAM TO NÁJ NISISO CEJNO RACSÚNALI.

Tüdi gorivzememo vszefelé stamparszko delo ino je vu nájkračisem vrejmeni na vaso zadovolnosz zgotovimo.

**Stamparija Szlovenszki Novin
720 E. 4th St. Bethlehem, Pa.**

—32—
—Povejnu numero. Tak moesno cinkanye, ka mi je obej dvej vúhi zoszmicalo i vu prísesznom megmenyi tak, dabi káksz fítszek csevketao:

—Ja, drági moj, jasz szem; zse szem te tak csákala! Vesaszi ti vsze dopovejim, szamo dobro pazi. Hallo! Pázis tubi moj.

—Pázim,—právi eden globoki moski glász. Ali to sztári trolli te neposzlühsa za hrbtom. Donécszi szmejh.

—Ka bi poszlühsao. Szpi, kad eden zsakel. Ma lo prvo szva obedivala i teliko sompanije szem nyemi vtoesila i tak prijazniva szem bila knyemi, ka niti nemiszslis. . . —Nána!—je odgovoro moski glász z nevescénon bojaznosztjov.

—Muszáj!—je csevketao nadale te nepoznáni fítszek.—Muszáj, pszicsék moj! Ti tak znás! Vejm, Vejm, gda va bogátiva, te ga tópovrzsem i niggár drúgoga nemo lúbia, szamo tebél.

Jasz szem szo zburkao i doli szem steo djáti telefon; ali Boug zná, tak szem mi je tou delo spájszno vidlo, ka me je szmejh zgrabo i nej szem ga dolidjao.

—Negúsci tákse vu telefon,—jo je opominao te globokoga glásza moski.—Gicsiva szi od dela, Mujca mója, etaksa dela csasz máva z zsírov recsjou. Vejm znás, ka taki esiniti morem, kak mi tippe po veja. Ali dobro szi je gorizamerkala?

Ali Lajesi sze je na tou tudi szamo szmejhao.—Dobro szi spicsi vúha szin moj, ár szi szi do etoga mao nej vörvao, ka vu zsitík dobra dela tidi jesztejo, ka je vrejno vúpati sze vuvszem lejpon i vuvszem dobrom te te zdaj jasz navcsim natou.

—Szamo sze pascsi,—je mrmrao prijátel i na vörro szi sze je zgledno.—Tou ti povejim, szamo vó zsnyni odkrito; csi szi káksz peszerijo napravo, edno megmenye neosztámen duze pritebi i zmenom vu etom zsitík nigdár . . .

—Pravo szem, ka szoudi Ober mene szam ti,—nyemi je vdaro vu rejet dajesi. Potom szi je názszo, nazáj sze je haszlono i prevecs po szkrivnosznom glászi, zmejsz zse vecsérat zaszmejhávsi, je etak nadlájvao:—Gda szem vido, ka tou nazáj pribojivane nejde tak nalehci i tak gladtko, ár sze csolvek nemre odloucesiti, ka od koj naj bojüje nazáj i tudi nevej, vu kakszo formo, csi sze Savanyú Jóská nescse bidli,—právim,—tou me je prevecs ozsalostilo. Zacsno szem nevörvani gratutati, pajdás. Moji pároszon je zse tudi naszlejdyne slo. Po zvecerkaj szem szlabe gimmáziste vesio. Bejzsao szem od ednoga konca várása na drugi konec, vesci szem szz z britkov pasclivostjov i nindri nikaj sze mi je nej pozhalo. Zsaloszten szem grátao, pajdás. Schoppenhauer szam zacsno esteti i vu ednom kmicson, zamázanom kouti szem szo zdrzsáva vu Dohány-vilici. Prehládo szem szem. Kaslao szem. Zmrázivao szem. Nej szem meo zimszkoga kapita; nej szem meo rokajic. Obúteo szem mi je raztrgal.

ABRAHAM
LINCOLNA SZTOLEC.

PROSNYA K-VSZEJIM
AMERIKANSKIM
SZLOVENAM

On sztolec, na sterom je Abraham Lincoln szedlo gda je bujtu bio od Wilkes Booth-a 18-65 leta aprilisa 4-ja, je nazajdani Harry Clay Ford-szedemde-szeststiri leta ztaroj vdovici.

Mr. Ford je segon ino Lincoln eden bjabujesi sztolec dati, gda je vu nyegova gledaliscse priso. Te sztolec je nej sazis k gledaliscsa pohistvi ali gda je War Department vu 1902-tom leti toga gledaliscsa pohistvo dolikipo, je nikak tudi koj prisao.

Szedemdvajseti lejt je vu ednom magazini bio i nigrar je nej bio kazani. Zdaj je na \$10,000 sekulajrani.

Postuvani Szlovenci!

Z etim glasenyom bi rad vam veksi haszek napravo, kak szebi. Prosim vás, poisceste me gori z ednov postakartov, ali pa vu persouni, gda je vam potreblno na kakse fárbanje hramu, ali kakse tisharsko delo. Jazvam za najfalejso cejno napravim i dober stojim za delo i posteno vobsluzsávanye.

ATRESZ JE:

József Novák
FREEMANSBURG, PA.

Box 226.

Ali pa zglašta vu:

STAMPARLIJ SZLOVENSZKI
NOVIN.
720 E. 4th Street
BETHLEHEM, PA.

SZLOVENSKE NOVINE
szo novine vu Ameriki zivoucesi
SZLOVENOV. Vszaki najde vu
nyi taksce esteny, stero nej sza-
mo ka da x-vezselom esteo, ne-
go znamenito i potreblno ve-
nye tudi najde vu nyi. Za toga
voli ponizno prossimo vsze amer-
ikanszke Szolenvne naj szi na-
roscostl svvoj.

Bethlehenisski Szolenvne tou
lejko doprineszjo vu Stampa-
rij. Szolenvnski Novin, vu drugi
mejstaj zivoucesi Szolenvne pa
maj polscejo gori eti imenuvane
nase zavúpni i priyti szi je
naj narocijo i od naprej placila
nyugto prossijo odny.

Palmerston, Pa.
DONCSEZ JOZSEF
New Brunswick, N. J.
FLISZÁR IVÁN

Pageton, W. Va.
TÖRNAR JOZSEF

Allentown, Pa.
FRANK ANDREJCS
R. F. D. No. 2

Bethlehem, Pa.
Joseph Goszpod
808½ Evans St.

Perth Amboy, N. J.
ERNO KRÁNYECZ
620 Johnstone St.

Easton — Freemansburg, Pa.
STEPHEN JOSÁR
R. F. D. No. 3 Box 142
Easton, Pa.

Pittsburgh, Pa.
George Bucsek
1102 High St.

Elizabeth, N. J.
Frank Gombotz
402 Bond St.

POLOJNO VISZIKOSZTI
CSLOVEKA.

Povprejno je eden cslovek
vu dvej leti sztaroszt napalojno
tak visziki, kak de on vu doz-
enoszt svvoj.

Ali tå regula je nej brezi va-
jemanya, az csloveka viszikesz
vu velkoto tali od toga visz,
kakso oszkrbozni i kakso extr-
sek dobi dejte vu onom vreme-
ni, gda ono nábole rusté.

JELI BI CSLOVEK Z
VÍNOM ALI Z VODOU
— ZSIVO DUZSE
BREZI HRÁNE?

Doszta ludi bi na tou le odgo-
vor dalou, ka zvimon, ar vino
niko mousz zdrzava vu szebi,
steri bi csloveka dugue vremjen
drzasa vu ztiski, kak pa voda.

Ali nej je tak, ar esz cslovek
hráne nebi imao szkebi, bi ga-
za krátko vremjen velki, szi
zaesno mantrati. Izsinszkoza-
zija pa bi vino nej bilou mogu-
cse prestaviti ar je za ztia do-
liobládanye jedino voda sztor-
jena i nikus tekunesina je nej
mogouesa vodé popolnoma na-
meszti.

**FEDERAL
RADIO**
The only licensed set using the new
222 A. C.
SHIELD GRID TUBE
DEALER

NÁJBOUGSO RADIO
z cisszim glászom i prelepoj
posztávi za fal cejno dobne pri

C. H. KRESSLY
—
434 Wyandotte St.
Bethlehem, Pa.
Odprijo poveceráj. Phone 915

50 papérov gladki, ail
redati i 50 kopert z do-
bre vrszte papéra.

Zapovite szi zdaj
vu STAMPARLIJ
SZLOVENSZKI
NOVIN

720 E. 4th Street
Telephone: 4912
Bethlehem, Pa.

KELIKO ESZKIMÓJOV
ZSIVÉ NA SZVEJTÍ?

Szvejta najmónsi človeci
plod soz tak zvani eszkimó-i. Ta-
rafa ludi na szevernom vrteči
zemlé zivé i nyi raešun je nej
veksi, jak 30, ali 40 jezero.

Ka za kaksega zraka volo je
tak cslovek plod tak maloga zrá-
za, toga zrak onu krajine navo-
ke muzel zrak i hrána z sterov
tou lüdsztvo zivé, more bidli.

Jeli máta (ka bi mej vejm
vszi mámo) vu szárom kraju ro-
ditele, rodinu, ali dobro szpo-
znanie? — Plácsajtaj nyim naprej
na Szolenvnski Novin ár bi
oni trno radi znali, kak nas
zstek tecse eti vu Ameriki. Za
té cil szo pa ete novine jako pri-
jetne, ar od vszakoga naszga gi-
bráne, od vszakoga naszga
veszelja, ali zsalosztu vszaki ke-
den verno, raešun dájo.

PLÁCSAJTE NAPREJ NA
SZLOVENSKE NOVINE!

DVÁ HRAMA K ODÁJI
na Russell Ave. Ednoga ejna je
\$5,700, toga drúgo pa \$6,000.

Ki sze za té hrama briga, sze

naj zglašta vu Stampařji Szol-

venszki Novin 720 E. Fourth St.

Bethlehem, Pa.

NA FARM DELO

aze gorivzeme szamec moski, ali
ozsenyeni brezi decé pár. Ki ti-
larzsko delo razni, prvoszt dobi.
Glašziti sze od 3-je do 4-te
vöre 720 E. 4th St.

Vsze szolenvnske nase brate i
szestre, kóm szmo eto numero
Szolenvnski Novin poszlati, z-lu-
beznosztig prossimo: naj plá-
csojo naprej i naj jak je mogon-
ce tidi nostri poslejo Naprej pla-
cilo na nase novine. Naprej
placila summa je \$1.50 na edno
cejlo leto.

PRVO SZLOV.
BRATOVCSINE BE-
TÉZNE PCMÁGA-
JOCSE DRÚSTVO
VU AMERIKI.

Csesznicke Maternoga Drústva
vu 1929. Leti.

Predsednik, Stephen A. Strauz.
Székretár, Stephen Persa.
Podpredsednik, George Doncsecz.
Pejnežnik, J. J. Kertsmár.
Notáros, John Koczen.
Paznilo, George Konkolics, Jr.
Racsune, Poglédajoesi,

Frank Leposa,
John Kousz,
i Ádám Kercsmár
Betézne poglednike:
Leopold Balázis i
Lajos Fliszár.

Zvón toga
12. Direktor.

GLÁSZTE VU
SZLOVENSZKI NOVINAJ

Csi máte kaj k-odaji, csi kaj
sosete kúpiti, csi vam delavca
trbej, ali csi delo iscste: té cíle
jako Ichko doszguate, csi vu
Szolenvnske Novin edno razglia-
sivanye date.

CSTIMO SZLOVENSZKE
NOVINE

Za píszma píszati papérje i koperte

z iménom i z átresszom
vasim.

SZE ZOSTAMPAJO I
ODÁJO SZAMO ZA

75c.

50 papérov gladki, ail
redati i 50 kopert z do-
bre vrszte papéra.

Zapovite szi zdaj
vu STAMPARLIJ
SZLOVENSZKI
NOVIN

720 E. 4th Street
Telephone: 4912
Bethlehem, Pa.

Lasztnik
501 E. 4th Street
Bethlehem, Pa.
PHONE 478

Szolenvnski Szódás

RÉDI VSZE FELÉ SZÓDER PA NÁJBOGI
Szelcer.

CSI VAM JE POTREJB NO NA DOBRO
PÍTVINO, OBRNTE SZE NA ETE ATRESZ:

Frank Banko

806 E. 4th St. Bethlehem, Pa.

Telephone, 1609

MAJESTIC HOTEL

William Huk

Lasztnik

600 E. 3rd Street

BETHLEHEM, PA.

Phone 3974

Conroy's Hotel

HIZSE ZA VÖDATI,
na dén, ali na kedem.

JOSEPH BALLEK

Lasztnik

701 Evans Street

SO. BETHLEHEM, PA.

Telephone 341

—Zse szen navsze krédi bio. Sztanovanye (a-
kás) szem gorípovedo. Vktip szem szpakkivao. Cej-
lo bogásztvo moje sze je notri vu tiszti kuffer szpr-
vilo, vu sterom szem szi zdouma pred nisterimi mej-
szeci sztroszok prineszao. Potom szem sze napouto
proti állomási. Ali kak rávno kre edne trafite idem,
mi je napamet vdarilo, ka dnesz zvecessa ednoga dé-
áká mam vesiti na Krisztina-téri i szironák déák
de me zobszom cskao vu groznej sztrahoti od drúgo-
ga dnéva soule. Na zaszében egzájmen sze je pri-
právalo. Paszslvi, szkrben je bio i prevets sztrasli-
vi. Milo szem mi je. Miszlo szem szi, ka mo nyemi
telefoneiraio i nikakoga drúgoja nyemi porocsem me-
szto szébe. Izsina, ka mi je dvej vörö dñuszen bio, ali
zato szem ga nej steo odszavatí i nostri idem vu tra-
fiko, ka mo nyemi telefonieraio.

—Jeli bár, kak zlehka bi jasz dale sou? Jeli,
kak lehko bi szí jasz miszlo, ka mi je brigá za toga
szomára, naj bukne, vejm iász tak doszta nevoule
mam. Ali moja mila mati szo me na tou vesili, naj
vzakoga csloveka nevolo vu szerej mámo, ar nam je
vzakoga cslovek brat. Zato szem notri sou i telefonej-
rato szem. Ali bole povejdano, szamo szem steo.
Ofica szem mi je nej zglašzala. Cesmerio szem sze i
voro szem glédan. Bojao szem sze, ka zselezniczo za-
midim i zse szem na toj sztubi bio, ka týveszsenem tele-
fon i odidem. Ali nika mi je touti pravilo, zato li
csak! Li csácal, neniháj niksga dela neszkonsa-
noga. I jasz szem vu cesmeri dünkao z podplatni,
cinkao szem i csákam káksi pét minut.

Tou te escse edno neopraviesa, csi . . . zacsne
prijetjal z mrzlim glászom, ali Lajcs je je pár po ple-
csaj vdaro.

Tiho bojdi i poszlöhásaj, szem ti zse prayo.

Te sze pa pasesz z vadluvanyem, ali kejim i
negibl sze vrovese kase. Dónok teliko postenyá
mej, ka odkrito povejse, ka szi vesno.

Na Lajcsija sze je zgledno i miszlo szi je, sto
zna, kakso sztraso vadluvanye pride po etom. I po
vadluvanyem? Ete pojeb je escse szamo vu zacsétki
hudobije, csi je hudobnyák. Ali vu szkrivnosz
szálno neosztáno delo nyegovo. Príde dolizdráza-
nye, vousza, tárgyaláske, temnica i popolna hudobija,
kak grozno je.

Lajcs sze je szamo szmehjao, z cigaretteinom
med zobámi.

—Prvo, kak bi mi glavou odszakali, ali bi me
obeszli, dónok poszlöhni odkrito vadluvanye moje.
Vsze szem tū steo povrzstí. Od sztarisov szem jáko
zsalosztne píszmo doubo. Ocio mi vu penzio sejso-
djáti. Doszta je szkrbf domá tidi. Z ednov recsjoj,
ednouk szem szi szamo tak zacsne premislávati, csi
szmo ednouk zse vu nevouli, nevoulihavimo sze vsz
vkupe. Tak szem zacsne esüsti, ka szi tam morem
nikse delo polszkati, kakoli i kakstées, naj je pomá-
gat morem i mati moja gela vecsér trüden domou
priedem, friski kiszálakov lángos denejo pred méne.

Lajcsiva gláz je malo pobiti grátao i zbriszo
szi je obráz.